

Zorgbeleidsplan

Inhoud

1	Voorwoord.....	3
2	Missie van de school.....	4
3	Visie van de school.....	4
4	Doelstellingen van de school.....	5
5	Uitgangspunten van ons onderwijs.....	7
6	Visie op leerlingenzorg.....	8
7	Aanmelding en toelating.....	9
7.1	Aanmelding zorgleerlingen.....	9
7.2	Aanmelding tussentijdse overstap.....	9
8	Zorgstructuur binnen de school.....	10
8.1	De mentor.....	10
8.2	Begeleiding door het zorgteam.....	10
8.3	Leerlingbespreking en klassenbesprekingen.....	11
8.4	Intern Zorgteam.....	11
8.5	ZAT.....	11
8.6	LWOO.....	11
8.7	Trajectbegeleiding.....	12
8.8	Remedial teaching.....	13
9	Extra ondersteuning.....	14
9.1	(School)maatschappelijk werk.....	14
9.2	CJG-coaches.....	14
9.3	Trainingen via het CJG.....	15
9.4	Individuele onderwijs arrangementen.....	15
10	Zorgaanbod buiten school.....	17
10.1	+VO.....	17
11	Zorgleerlingen RSC.....	18
12	Plannen schooljaar 2017-2018.....	19
13	Taken zorgfunctionarissen.....	20
13.1	De ouders.....	20
13.2	Mentor.....	20
13.3	Afdelingsleider.....	21
13.4	Remedial Teacher.....	21
13.5	Trajectbegeleider.....	21
13.6	De zorgcoördinator.....	22

13.7	De schoolarts	22
13.8	De vertrouwenspersonen	22
13.9	Decaan.....	23
13.10	Verzuimcoördinator	23
13.11	De omgangskoördinator	
13.12	De coaches	
14	Bijlagen	24

1 Voorwoord

Het RSC is onderdeel van de Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland. In deze stichting zitten ook het Geert Groote College in Amsterdam en de Adriaan Roland Holtschool Bergen. Op het RSC zitten momenteel ruim 900 leerlingen. De school biedt onderwijs aan op mavo, havo en vwo niveau. De school is georganiseerd in drie afdelingen: mavo 7-10, havo/vwo 7-9 en 10-12 havo en 10-12 vwo. De havo/vwo klassen zijn de eerste drie jaar gemengd. Binnen de mavo bieden wij ook LWOO aan in de Spaarnestroom voor leerlingen met leerachterstanden die baat hebben bij eenduidige aanpak, structuur en die meer leren door te doen.

In dit zorgbeleidsplan wordt de structuur van de zorg binnen het RSC beschreven en hoe die vormgegeven wordt: welke stappen worden wanneer door wie gezet. Het doel is dat voor iedereen duidelijk wordt welke signalen of gedragingen als zorgelijk worden gezien en bij wie de verantwoordelijkheid ligt om actie te ondernemen. Daarnaast wordt de bandbreedte van de zorgvraag die wij aankunnen beschreven, zodat er een realistisch beeld ontstaat van wat onze school aan extra zorg kan bieden.

Als laatste wordt beschreven hoe het zorgaanbod tot nu toe is geëvalueerd en wat de voornemens zijn voor de komende drie jaar.

2 Missie van de school

De missie van het Rudolf Steiner College is om de opgroeiende kinderen, de leerlingen, zo naar hun volwassenheid toe te begeleiden, dat zij als vrij denkende, voelende en strevende mensen hun eigen maatschappij vorm kunnen gaan geven, op basis van hun eigen idealen.

In 1919 schreef Rudolf Steiner, de grondlegger van ons onderwijs, dat je met het onderwijs moet staan in de hedendaagse maatschappij maar bij het bepalen van de lesstof moet uitgaan van wat in de leerlingen ontwikkeld kan worden voor de toekomst. Alleen daardoor kan de maatschappij voortdurend vernieuwd worden op basis van de idealen van de opeenvolgende generaties.

Bron: Missie en Visie RSC 2009

3 Visie van de school

Ons onderwijs is gebaseerd op het antroposofisch mensbeeld. Over het algemeen wordt er in dit beeld vanuit gegaan dat de mens drieledig is (geest, ziel en lichaam). Elk mens heeft als kern een unieke, onsterfelijke individualiteit. Vanuit een geestelijke wereld neemt een kind bij de geboorte een aantal mogelijkheden en beperkingen, én een aantal voornemens en idealen mee. De opvoeding, waar het onderwijs nadrukkelijk deel van uitmaakt, dient erop gericht te zijn de opgroeiende mens zijn mogelijkheden te laten ontwikkelen en te leren omgaan met zijn beperkingen. Tegelijk moet geprobeerd worden de sluimerende voornemens en idealen tot bewustzijn te wekken. Samengevat: “worden wie je bent”.

“Men dient niet te vragen: Wat moet de mens weten en kennen voor de bestaande orde?

Maar: Wat is in de mens in aanleg aanwezig en wat kan in hem ontwikkeld worden?”

Bron: Opstel “Vrije school en Driegeleding” R. Steiner

4 Doelstellingen van de school

Het doel van ons onderwijs is jonge mensen te begeleiden bij hun ontwikkeling om vrije, zelfstandig denkende mensen te worden.

Naast de vanzelfsprekende ontwikkeling van de cognitieve vermogens, resulterend in een diploma op eigen niveau (Vmbo-t, Havo, Vwo), willen wij de leerlingen vooral leren om

- hun eigen ontwikkeling ter hand te nemen
- een eigen oordeel te vormen
- vriendschappen te sluiten en te onderhouden
- een zorgzame levensstijl te ontwikkelen
- bereid te zijn verantwoordelijkheid te dragen.

Kortom: vrijeschoolonderwijs beperkt zich niet tot educatie, maar neemt de rol in de opvoeding serieus. Een vrijeschoolleraar is dus pedagoog, niet alleen docent.

Een harmonische ontwikkeling verloopt volgens bepaalde wetmatigheden.

Binnen elke periode kunnen ook van jaar tot jaar verschuivende ontwikkelingsthema's herkend worden. Deze thema's liggen ten grondslag aan ons leerplan.

Bron: Missie en Visie RSC 2009

De drie aspecten die Gert Biesta onderscheidt, sluiten hier goed bij aan. Hij formuleert drie doelen voor het onderwijs: de kwalificatie (het verwerven van zinnige kennis en vaardigheden; een diploma), de socialisatie (vertrouwd worden met de traditie, vertrouwd worden met de normen en waarden van onze cultuur, volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving) en tot slot de subjectwording (volwaardig mens worden). Het landelijk vrijeschool lectoraat van Aziza Mayo onderzoekt de relatie tussen de vrijeschool pedagogiek en het denken van Biesta en voedt op die wijze de ambitie die wij op hoofdlijnen delen met andere vrijescholen.

De resultaten van ons vrijeschoolonderwijs willen we volgens die drie domeinen definiëren. De inspectie meet vooralsnog met name de stand van zaken in het domein van de kwalificatie. In landelijk verband hebben we samen met andere vrije scholen een eigen kwaliteitskader ontworpen, dat recht doet aan de doelen van de vrijeschool pedagogiek, Biesta's termen de socialisatie en de subjectwording. ('Strategisch beleidsplan RSC', Brouwer, 2017)

De doelstelling van het zorgteam is om de leerlingen die het risico lopen om vast te lopen in het onderwijs op een laagdrempelige manier ondersteuning te bieden en te leiden naar zelfredzaamheid.

5 Uitgangspunten van ons onderwijs

Op het Rudolf Steiner College worden de leerkrachten geïnspireerd door het antroposofisch mensbeeld van Rudolf Steiner, dat het uitgangspunt vormt voor het vormgeven van ons onderwijs.

Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn:

- We zijn een algemeen toegankelijke school.
- Je haalt bij ons je Vwo, Havo of Mavo diploma.
- Naast de ontwikkeling van de cognitieve vermogens worden de leerlingen ontwikkeld op sociaal, kunstzinnig en wilsmatig gebied, anders gezegd: onderwijs voor denken, voelen willen. Hiertoe bieden wij een breed vakkenpakket aan.
- De school biedt een veilige leeromgeving.
- Lesstof is ontwikkelingsstof, dat betekent dat lesstof aansluit bij de leeftijd en levensfase van een leerling.
- De eerste twee lessen van iedere dag worden aangeboden in de vorm van periodeonderwijs. Het hele jaar door krijgen de leerlingen gedurende drie weken de eerste twee uur hetzelfde vak, zodat de stof zelf verwerkt wordt en beter beklijft en er verbreding en verdieping ontstaat.
- Leerlingen worden begeleid om als vrij denkende, voelende en strevende mensen hun bijdrage aan de maatschappij vorm te kunnen gaan geven, op basis van hun eigen idealen; worden wie je bent.
- Het schooljaar is ritmisch opgebouwd met jaarfeesten.

Er zitten ongeveer 900 leerlingen bij ons op school. De leerlingen komen niet alleen uit Haarlem maar uit de wijde omgeving van de school, waarmee we een sterke streekfunctie vervullen.

Op de vrijeschool worden de klassen doorgeteld waarbij we de kleuterleeftijd als een afzonderlijke fase binnen het onderwijs zien. Dat betekent dat we de klassen na de kleuterperiode beginnen te nummeren van klas 1 (groep 3) tot en met klas 6 (groep 8). Vandaar dat ons eerste leerjaar klas 7 is en het laatste leerjaar klas 12.

6 Visie op leerlingenzorg

Doelstelling van de school is dat iedere leerling de school verlaat met een regulier diploma en daarnaast met een vrijeschool eindgetuigschrift. We streven naar een schooltijd die prettig en veilig is. De ondersteuning van het zorgteam is vooral gericht op vroeg signaleren, met kleine aanpassingen verschil maken en de leerlingen te leiden naar zelfredzaamheid. Daarnaast wordt actief gewerkt aan het educatief partnerschap met de ouders, want alleen in de afstemming met de ouders en de leerling, kan de ondersteuning op school echt effect sorteren.

De mentor is de spil in de begeleiding van de leerlingen en de eerste waar signalen van docenten en ouders binnenkomen. De mentor overlegt (indien mogelijk) in een vroeg stadium met de ouders, de afdelingsleider van zijn bouw en zo nodig de zorgcoördinator. In overleg met alle partijen en de leerling, wordt een pad uitgestippeld ter ondersteuning van de leerling.

De school heeft zich aangesloten bij het convenant 'Voortijdig school verlaten'. Wij willen passende hulp bieden bij gesignaleerde problemen binnen de mogelijkheden van de school en extern verwijzen als de hulp buiten de mogelijkheden van de school gezocht moet worden.

Het Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland coördineert passend onderwijs voor alle leerlingen in Zuid-Kennemerland. Een vereniging met 14 besturen en 31 scholen, die samen onderwijs bieden aan zo'n 20.000 leerlingen. Elke school heeft een eigen karakter en draagt van daaruit bij aan het geheel van voorzieningen. Het samenwerkingsverband voorziet de scholen van informatie, scholing en begeleiding en stimuleert het uitwisselen van deskundigheid. (<http://www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl/>)

Onze school is een vrijeschool en ons onderwijs, maar ook de begeleiding van leerlingen, is geïnspireerd op het antroposofisch mensbeeld. Het zorgteam heeft regelmatig contact met de zorgteams van scholen in de regio. In de begeleiding houden we rekening met de menselijke individualiteit, het temperament van het kind en humor is een belangrijke instrument daarbij, want juist in het tussenmenselijk contact kunnen de leerlingen over zichzelf leren.

Bron: R. Steiner 'Opvoeding en onderwijs'

7 Aanmelding en toelating

Ongeveer veertig procent van onze leerlingen komt van de vrije basisscholen. Er is regelmatig contact tussen de interne begeleiders van de basisscholen en de zorgcoördinator van onze school. De overgang van PO naar VO vindt plaats volgens de afspraken die gemaakt zijn in het Regionaal Bestuurlijk Overleg. Zie hiervoor het “Brugboek” en de brochure “De Overstap”. Er vindt een persoonlijke overdracht plaats m.b.t. alle leerlingen van vrije scholen, een warme overdracht waar het is aangegeven door de basisschool en een MDO-overdracht voor leerlingen met een extra onderwijsondersteuningsbehoefte, aangevraagd door de basisschool.

7.1 Aanmelding zorgleerlingen

Zoals regionaal is afgesproken tussen alle scholen voor voortgezet onderwijs, kunnen leerlingen waar een multidisciplinair overleg (MDO) voor nodig is (vanwege lwoo of een intensieve zorgvraag) zich aanmelden vanaf 1 november tot uiterlijk maart van het jaar dat de leerling in de zesde klas zit (of groep 8).

In de Spaarneklas is plaats voor 18 leerlingen met mavo advies en een indicatie voor lwoo. In de andere klassen is beperkt plek voor leerlingen met een intensieve zorgvraag. Het kan dus voorkomen dat wij een leerling niet meer kunnen plaatsen omdat we niet kunnen voldoen aan de zorgvraag. Er blijft wel zorgplicht voor leerlingen die zich bij ons aanmelden, alleen kunnen we dan niet meer overgaan tot plaatsing.

Alle leerlingen met een zorgvraag die zijn aangemeld, worden besproken in de aannecommissie bestaande uit alle leden van het zorgteam en de afdelingsleiders mavo en havo/vwo 7-9. De zorgcoördinator is daarbij verantwoordelijk voor het bewaken van de zorgzwaarte en de aanvraag van de individuele onderwijsarrangementen.

7.2 Aanmelding tussentijdse overstap

Er zijn twee manieren om in te stromen bij ons op school:

- A. Incidenteel: gedurende het schooljaar (leerjaar 1 en 2 van de mavo, en leerjaar 1, 2 en 3 van de havo/vwo. Dat zijn onze klassen 7M, 7HV, 8M, 8HV of 9HV)
- B. Bij de start van het schooljaar in klas 9M, 10H en 10V (3 mavo, 4 havo en 4vwo)

In beide gevallen zal de zorgcoördinator contact opnemen met de school van herkomst om af te wegen of onze school past bij het profiel van de leerling.

Is dat het geval dan worden de ouders en de leerling uitgenodigd voor een gesprek en wordt er afgesproken wanneer de leerling twee weken komt meelopen. Blijkt na deze periode dat de leerling plaatsbaar is op onze school, dan wordt de aanmelding omgezet in een plaatsing.

8 Zorgstructuur binnen de school

8.1 De mentor

De mentor is de spil en eerste aanspreekpunt voor de ouders. Hij is meerdere jaren aan een klas verbonden en kan op die manier de leerlingen goed leren kennen en begeleiden. De mentor zorgt voor een veilig klassenklimaat, informeert de vakleerkrachten over de klas en heeft regelmatig contact met de ouders. De mentor begeleidt de leerling in het leren en begeleiden in de schoolcarrière. Als een mentor zorgen heeft aangaande gedrag, cijfers, absentie of de gezondheid van de leerling, gaat hij in overleg met collega's, de ouders, de afdelingsleider of zorgcoördinator. In een aantal gevallen zal het team worden geraadpleegd door een leerlingbespreking te houden en zo het beeld van de leerling helder te krijgen. Als de inschatting is dat de leerling geen extra zorg nodig heeft, handelt de mentor de vraag verder af.

Factoren die een aanwijzing kunnen zijn dat er extra zorg of begeleiding nodig is voor een leerling zijn:

- Veelvuldig te laat komen
- Hoog verzuim
- Slechte cijfers halen/onderpresteren
- Eruit gestuurd worden/ op de gang staan
- Een gele kaarten (zie uitstuurbeleid bijlage 10)
- Pesten of gepest worden
- Weinig ondersteunende thuissituatie
- Langdurige ziekte
- Ingrijpende gebeurtenissen in de leefomgeving/thuissituatie

8.2 Begeleiding door het zorgteam

Als er extra zorg nodig lijkt, meldt de mentor de leerling aan bij het interne zorgteam. De mentor stelt de ouders hiervan op de hoogte. Aanmelding van een leerling voor het intern zorgteamoverleg, dat wekelijks op donderdag het 3e en 4^e uur plaatsvindt, gebeurt door de mentor via een speciaal daarvoor ontwikkeld document (zie bijlage 1). In het zorgteamoverleg wordt aan de hand van het ingevulde formulier besproken wat de leerling nodig heeft. Daarbij wordt expliciet besproken of en hoe we dat op school kunnen bieden, wie met de ouders communiceert en wat de opbrengst zou moeten zijn van de ingezette hulp. De verschillende stappen worden summier bijgeschreven in Magister zodat duidelijk is wat de afspraken zijn en wie welke stappen onderneemt met betrekking tot het informeren van de ouders, leerling, docenten en eventueel andere partijen.

Het intern zorgteam kan, afhankelijk van de zorgvraag, bestaan uit de remedial teacher, de trajectbegeleiders, de decaan, de afdelingsleider, de schoolmaatschappelijk werker, de verzuimcoördinator, de zorgcoördinator, omgangskoördinator en de mentor van de te bespreken leerling. Hulp op school kan geboden worden voor kortdurende trajecten door de remedial teacher of de trajectbegeleiding.

Het intern zorgteam kan ook besluiten dat oplossing buiten de mogelijkheden van de school valt en dat er specialistische hulp nodig is. In dat geval zal de mentor gevraagd worden de ouders hierover te informeren.

Is er specialistische hulp nodig op bijvoorbeeld sociaal emotioneel vlak of over opvoedingsvraagstukken, dan kan met toestemming van ouders het CJG (centrum voor jeugd en gezin) of school maatschappelijk werk ingeschakeld worden. Zij kunnen, zo nodig weer binnen hun netwerk, doorverwijzen naar artsen of psychologen. School wordt over deze stappen ingelicht door ons contactpersoon bij de externe instanties.

8.3 Kinderbespreking en klassenbesprekingen

Binnen de afdelingen kunnen de mentoren met de afdelingsleider afspreken om een kindbespreking te houden over een leerling waar zij een vraag bij hebben. De mentor stelt de ouders hiervan op de hoogte. Dit is een voorbeeld van een typisch antroposofische vorm om helder zicht op de leerling te krijgen. Doel van zo'n leerlingbespreking is om een objectief beeld neer te zetten van de leerling vanuit de verschillende vakken en hun invalshoeken. Een leerlingbespreking moet daarmee een beeld geven van de leerling zijn kwaliteiten en aandachtspunten en tot handvatten of kleine adviezen leiden voor de docenten aangaande deze leerling.

Ditzelfde kan voor een hele klas gebeuren met daarbij ook het objectieve beeld dat kan leiden tot handvatten en adviezen in de pedagogische aanpak van een klas. In beide gevallen meldt de mentor de leerling of klas aan bij de afdelingsleider en die plant de bespreking in. De afdelingsleider stemt af wie de bespreking voorziet.

8.4 Intern Zorgteam (ZT)

Het intern zorgteam wordt elke donderdag het 3^e en 4^e uur gehouden. Daarbij zijn aanwezig de remedial teacher, de trajectbegeleiders, de decaan, de afdelingsleider, de schoolmaatschappelijk werker, de verzuimcoördinator, de omgangSCOördinator, de zorgcoördinator en de mentor van de te bespreken leerling.

8.5 ZAT

Het ZAT (zorg advies team) is vijf keer per jaar en is een overleg met de leden van het intern zorgteam aangevuld met de leerplichtambtenaar die verbonden is aan onze school, de GGD-arts die verbonden is aan onze school, de CJG-coach die verbonden is aan onze school, zo nodig de wijkagent en de schoolarts van het RSC. Deze vergadering wordt voorbereid door de zorgcoördinator. De mentor informeert de ouders en vraagt toestemming aan de ouders voor het bespreken van hun kind in deze setting.

8.6 LWOO

Voor de leerlingen met mavo-advies en leerwegondersteuning is de Spaarnestroomklas

opgericht. Dit betreft doorgaans leerlingen die op twee gebieden minimaal 1,5 jaar leerachterstand hebben.

Spaarneleerlingen hebben relatief vaak, meestal in lichte mate, te maken met dyslexie, dyspraxie, dyscalculie, disharmonisch PV profiel, adhd, add, ass, en/of pdd-nos. Opvallend veel leerlingen hebben moeite met vaardigheden op het gebied van de uitvoerende taken (executieve functies) zoals daar zijn : terughouding van impulsen, korte termijn geheugen, emotie regulatie en volgehouden aandacht.

De pedagogische en didactische aanpak binnen de Spaarneklassen richt zich in eerste instantie op die maatregelen die klassikaal voor alle leerlingen, ongeacht zijn of haar individuele problematiek, een gunstig effect kunnen hebben, door:

- het aanbieden van een voorspelbare, overzichtelijke, duidelijke structuur,
- warme begripvolle, geduldige en consequente docenten met oog voor alle onderlinge verschillen positief en respectvol spreken en handelen,
- duidelijk het wel gewenste gedrag en de te volbrengen taken aangeven,
- positieve waardering uiten over al wat wel goed gaat,
- instructie altijd gelijktijdig mondeling, visueel en tactiel aanbieden,
- docenten die op de hoogte zijn van- en werken met inzet van OPP's,
- een zich herhalende vaste lesopbouw voor houvast en veiligheid,

De remedial teacher is actief betrokken bij deze klassen en is op vaste basis aanwezig bij een les Nederlands en wiskunde in de week. Voor alle Spaarnestroomklassen wordt een klassen OPP(onderwijs perspectief plan) opgesteld en iedere klas wordt besproken in de wekelijkse Spaarnestroom vergaderingen. Die vergadering wordt standaard bijgewoond door de Spaarnestroom mentoren, de Spaarnestroomcoördinator, de zorgcoördinator, de RT en betrokken trajectbegeleider en op afspraak de afdelingsleider mavo en vakleerkrachten. (Richtingaanwijzer Spaarnestroom, De Jong, 2015)

8.7 Omgangsbeleid

Het Rudolf Steiner College heeft een anti-pestbeleid, dat wij omgangsbeleid noemen. Dat beleid is vooral gericht op preventie, maar betreft ook een stappenplan dat inwerking treedt na een melding van pesten. Het actuele beleid staat op onze site.

8.8 Trajectbegeleiding (TB)

Voor leerlingen met een extra onderwijs ondersteuningsvraag is de trajectbegeleiding ingericht. Het doel van de trajectbegeleiding is dat de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zo veel mogelijk passende begeleiding krijgen in de klas. De trajectbegeleider coacht de leerlingen, de docenten en houdt de ouders regelmatig op de hoogte van de afspraken. De vorm van de begeleiding voor de leerlingen en docenten kan wisselen, afhankelijk van de hulpvraag. Tot de mogelijkheden behoren: lesbezoeken, aparte begeleiding (buiten de lessen om) op gedrag of leren leren/ structuur aanbieden, time-out plek bieden. De begeleiding zal altijd planmatig gebeuren.

Daarnaast is het doel van de begeleiding dat de docenten meer handelingsbekwaam raken door de coaching van de trajectbegeleider aan de leerling en de terugkoppeling aan de docenten. De kennis van ouders over hun kind, wordt expliciet betrokken in de begeleiding op school.

8.9 Remedial teaching (RT)

De remedial teacher coördineert de screening van de zevende klas, begeleidt leerlingen met dyslexie en dyscalculie en spreekt hen jaarlijks over hun dispenserende of compenserende maatregelen. Daarnaast informeert en adviseert zij de vakleerkrachten, mentoren en coördinatoren aangaande deze onderwerpen en verwijst zo nodig naar het zorgteam.

9 Extra ondersteuning

Naast de ondersteuning die door medewerkers van school gegeven kan worden, kan de leerling ook ondersteuning krijgen door externe organisaties waar school een samenwerking mee is aangegaan.

9.1 (School)maatschappelijk werk (SMW)

Aan school is via het samenwerkingsverband een vaste schoolmaatschappelijk werker verbonden die met toestemming van ouders ingezet worden voor trajecten met leerlingen van vijf tot zes contactmomenten. De schoolmaatschappelijk werker heeft mogelijkheden om leerlingen te begeleiden binnen school en/of voorziet de school van adviezen en heeft zitting in het ZT en in het ZAT. Hij heeft altijd contact met de ouders en stemt met de leerling en de ouders af wat school mag weten.

9.2 CJG-coaches

CJG-coaches ondersteunen ouders, jongeren en kinderen bij vragen over opvoeden en opgroeien. Wat ze zelf kunnen en de hulp die er binnen het eigen sociale netwerk aanwezig is, staat daarbij voorop. Samen met de intern begeleider van school, een huisarts of jeugdarts kan geadviseerd worden een CJG-coach mee kijken in het gezin.

De CJG-coach kan zelf direct verschillende vormen van hulp bieden en/of inschakelen. Ook voor professionals of intern begeleiders is de CJG-coach het centrale aanspreekpunt.

Aan de meeste scholen in Haarlem en alle scholen in Zandvoort is een CJG-coach gekoppeld. Via de intern begeleider of zorgcoördinator kan, contact gelegd worden met de CJG-coach als de school niet weet wat de beste oplossing is voor een leerling met vragen of problemen op het gebied van opvoeden en opgroeien. Het gesprek met de coach kan op school, maar ook thuis plaatsvinden. Dat hangt af van wat de leerling wil en wat de mogelijkheden zijn.

De CJG-coaches zijn ook verbonden aan de sociaal wijkteams. Dat betekent dat de coaches de hulp van hun collega's kunnen inroepen bij vraagstukken over bijvoorbeeld huisvesting of schuldhulpverlening.

Privacy

Uiteraard gaat het CJG zeer zorgvuldig met gegevens om en houden we ons aan de regels die wettelijk zijn vastgelegd.

Wij vragen nooit meer persoonsgegevens dan noodzakelijk en wegen af of het doel ook met minder gegevens bereikt kan worden. Daarnaast werkt het CJG met een goed beveiligd informatiesysteem om je gegevens te beschermen. (site CJG-Haarlem, 2018)

9.3 Trainingen via het CJG

Via het CJG wordt door een organisatie trainingen verzorgd voor kinderen en jongeren die willen werken aan het versterken van hun weerbaarheid en sociale vaardigheden.

Kinderen en jongeren kunnen zichzelf inschrijven of worden opgegeven door hun ouders, de school, de huisarts of een medewerker van het CJG. Inschrijven kan twee maal per jaar in september en in januari. Het zorgteam adviseert actief aan de ouders en/of leerlingen om als dat van toepassing is, aan deze trainingen deel te nemen.

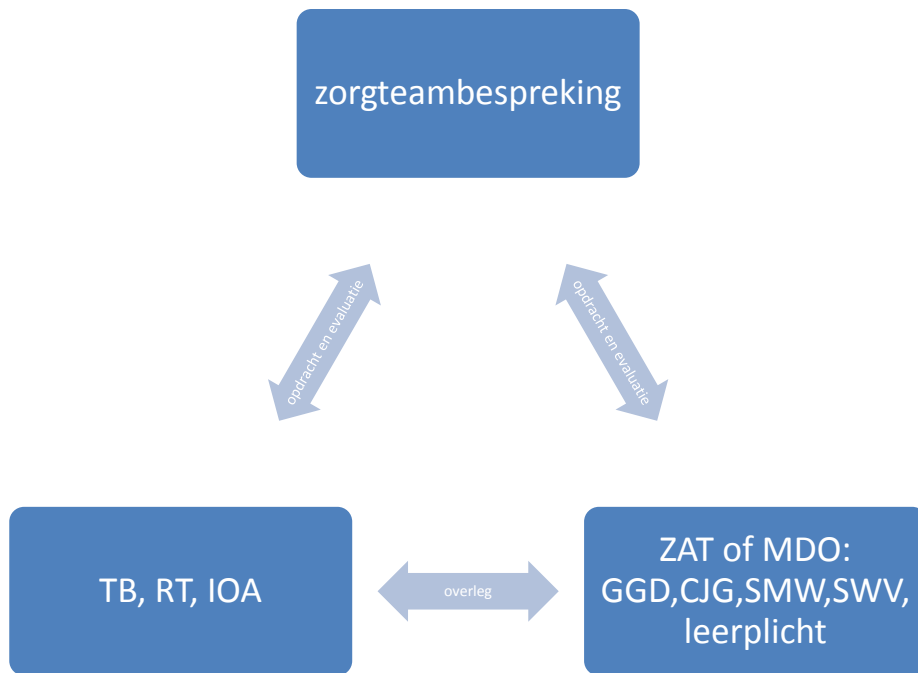
9.4 Individuele onderwijs arrangementen (IOA)

Voor leerlingen die meer zorg nodig hebben, bijvoorbeeld bij langdurige ziekte, is behoefte aan extra materialen of specifieke deskundigheid. Om dat te realiseren is een onderwijsarrangement op maat mogelijk. Heeft de leerling structureel extra ondersteuning nodig, dan hoort plaatsing op een andere school in het leerwegondersteunend onderwijs, praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs tot de mogelijkheden. (site SWV-ZK-VO, 2017) Deze trajecten kunnen niet gelopen worden zonder de betrokkenheid van de consulent Passend Onderwijs van het SWV.

Schema aanmelding in zorgteam

10 Zorgaanbod buiten school

10.1 +VO

Voor leerlingen die aan de trajectvoorziening die onze school biedt niet genoeg hebben, kan de bovenschoolse voorziening +VO uitkomst bieden. Deze plaatsing kan pas na het houden van een MDO met alle betrokken partijen en een aanvraag in de systemen van het SWV door de zorgcoördinator. Deze trajecten kunnen niet gelopen worden zonder de betrokkenheid van de consulent Passend Onderwijs van het SWV.

+VO biedt expertise op het gebied van:

- observatie en didactisch onderzoek
- sociaal-emotionele vorming: begeleiding op maat
- samenwerking met of verwijzing naar jeugdhulp indien nodig
- handelingsgerichte en oplossingsgerichte werkwijzen; advisering over de (school)loopbaan
- (kortdurende) tijdelijke plaatsing
- terug- of doorstroom naar vo, vso of mbo.
(site swv-zk-vo, 2018)

In het schooljaar 2017-2018 heeft het samenwerkingsverband nieuw beleid opgesteld ten aanzien van de bovenschoolse voorziening, de +VO. De essentie van het nieuwe beleid is de overgang naar “arrangementen” met als doelstelling om uiteindelijk voor iedere leerling waarvan de ononderbroken leerlijn hapert een passend arrangement aan te kunnen bieden.

Het Samenwerkingsverband is akkoord gegaan met de transitie van twee +VO's naar drie “vernieuwde +VO's” (een nieuwe naam moet nog bedacht worden) van elk 8 plekken; eventueel iets meer in piekperiodes; en twee doorstroomklassen van elk 5 plekken, mogelijk al in het startjaar te verdubbelen naar 10 plekken; met ingang van het schooljaar 2018-2019.

11 Zorgleerlingen RSC

Het RSC biedt aan verschillende doelgroepen binnen onze school extra ondersteuning. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de begeleiding van de verschillende doelgroepen tot nu toe in de praktijk is ervaren.

Het RSC heeft een hoog percentage leerlingen met dyslexie, ongeveer 20 procent. De zorg daarvoor wordt in grote lijnen door de remedial teacher gedaan. Grotendeels bestaat de begeleiding uit gesprekjes en afspraken over de dispenserende en compenserende maatregelen, het ondersteunen en informeren van de docenten en een enkele keer uit één-op-éénbegeleiding van de leerling.

De leerlingen die trajectbegeleiding krijgen, komen over het algemeen voor plannen, organiseren, hun werkhouding en gedrag. Vaak gaat het wel samen met enige sociaal-emotionele problematiek, maar daarvoor wordt regelmatig doorverwezen naar bijvoorbeeld het CJG.

We hebben op school enkele leerlingen met gehoorproblemen, enkele leerlingen met zichtproblemen en een aantal leerlingen die in een (trans-)gendertraject zitten. Een hoog percentage leerlingen dat bij het zorgteam aangemeld wordt, worstelt met problematieken op het sociaal-emotioneel vlak: het hebben van een pestverleden, sombere gedachten, faalangst, ingewikkelde thuissituaties/communicatie thuis, perfectionisme of motivatieproblemen.

Uit de evaluatie van de trajectbegeleiding blijkt dat de vraagstukken van de leerlingen met gehoorproblemen goed te ondervangen zijn met afspraken en hulpmiddelen. De begeleiding bij het gendervraagstuk is voor elk kind anders, maar vraagt vooral met kampen en gym extra aandacht. Tijdens de reguliere lessen leidt dit zelden tot grote hulpvragen. Bij deze casuïstiek geldt vooral de zorg voor informatie richting de docenten.

Het begeleiden van leerlingen met slecht zicht, blijkt uit de evaluaties door het jaar heen met de externe ondersteuners, leerling en ouders wat lastiger. We werken immers minder met digitale leermiddelen dan andere scholen en leerlingen moeten zelf veel schrijven en maken. Hierdoor kan de visueel gehandicapte leerling minder makkelijk terugvallen op andere (extra) bronnen.

Uit de evaluatie van de trajectbegeleiding blijkt dat de docenten vrij aardig weten te voldoen aan de hulpvraag van leerlingen met een vorm van autisme. Voorwaarde is dat de leerling weinig oppositioneel gedrag laat zien, want dat is moeilijk voor veel docenten en de begeleiding. De begeleiding vanuit de trajectvoorziening is echt van meerwaarde voor een goede start voor de leerling en de docenten. De OPP's geven informatie en handvatten, naast de mondelinge toelichting die altijd nog nodig blijft voor het beklijven van de informatie.

Leerlingen met problemen in de concentratie, gecombineerd met een gebrekkige impulscontrole en vermogen tot zelfreflectie, blijken vanuit de trajectvoorziening lastiger aan te sturen, met name tijdens de theoretische lessen. Ook leerlingen met (niet gediagnosticeerde) ADD omdat dat zo moeilijk zichtbaar is voor de omgeving. Deze leerlingen worden vaak aangemeld bij het zorgteam en soms moeten we in overleg met de ouders concluderen dat wij niet kunnen bieden wat deze leerling nodig heeft.

12 Plannen schooljaar 2018-2019

Voor het schooljaar 2017-2018 en 2018-2019 zijn relatief veel leerlingen via de basisscholen aangemeld met een MDO-O in verband met een extra ondersteuningsvraag. De zorgvraag van de leerlingen leek over het algemeen niet heel zwaar, maar het aantal was wel groot. Om die reden is vanuit het SWV toegezegd dat er extra budget vrijgemaakt wordt voor onze school om aan de ondersteuningsbehoefte te kunnen voldoen.

Voor de besteding van deze gelden zal in overleg met de schoolleiding een driejaren plan gemaakt worden. In dat plan zal aandacht besteed worden aan ondersteuning op leerling- en klassenniveau, ondersteuning/scholing van de docenten en het zorgteam. Dit plan wordt na drie jaar geëvalueerd met alle betrokkenen en in de schoolleiding besproken.

Het project richt zich op twee pijlers:

1. Versterken van procedures en zorglijnen
2. Versterken van vaardigheden van medewerkers (docenten en ondersteunend personeel)

Om dit te bewerkstelligen hebben we de volgende trainingen ingezet:

- Training pedagogisch medewerker voor OOP
- Co-teaching bij lastige klassen
- Opleiding tot coach
- Trainingen voor medewerkers
- Faalangst en Depressie
- Geef me de vijf (Autisme)
- Training voor het maken van klassenplannen

Speerpunt één van het zorgteam voor schooljaar 2018-2019 is het bijhouden en volgen in Magister van leerlingen die besproken zijn in het intern zorgteam, op individuele basis of in het ZAT met de externe partijen.

Speerpunt twee is het uitbreiden van het antroposofische aanbod binnen onze school in de ondersteuning van leerlingen, door de kennis binnen het zorgteam daarover te vergroten en door vormen van begeleiding op te nemen in ons pakket.

Speerpunt drie is het onderzoeken en het in kaart brengen van de effecten van de begeleiding vanuit het perspectief van de leerling, ouders, docenten en begeleiding en de mogelijke aandachtspunten of aanbevelingen formuleren. Dit doen we door vragenlijsten uit te zetten en binnen evaluaties direct naar te vragen.

13 Taken zorgfunctionarissen

Zorgfunctionarissen zijn alle volwassen mensen die een taak hebben bij de ontwikkeling van en omgang met schoolgaande kinderen. In de eerste plaats zijn de ouders voor het kind belangrijk, maar op school loopt ook een groot aantal officiële zorgfunctionarissen rond die van belang zijn bij de sociale, cognitieve en fysieke gezonde ontwikkeling van de kinderen. Bijvoorbeeld de docenten, de mentoren, de zorgcoördinatoren (etc.) Hun taken worden hieronder beschreven.

13.1 De ouders

Ouderlijk gezag omvat volgens artikel 1: 247 BW lid 1 de plicht en het recht van de ouder zijn minderjarig kind te verzorgen en op te voeden.

Lid 2 van dit artikel zegt:

‘onder verzorging en opvoeding worden mede verstaan de zorg en verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid.’

In april 2007 is aan dit artikel een derde lid toegevoegd:

‘in de verzorging en opvoeding van het kind passen de ouders geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toe’.

Het ouderlijk gezag heeft volgens lid 4 van artikel 1: 245 BW in het algemeen betrekking op:

- de persoon van de minderjarige, onder te verdelen in (artikel 1:247 BW):
- de dagelijkse verzorging en opvoeding (opvoeding)
- zorg en verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn (zorg)
- zorg en verantwoordelijkheid voor de veiligheid (toezicht)
- het bevorderen van de ontwikkeling van de persoonlijkheid van het kind (ontwikkeling)
- het vermogen van de minderjarige
- de vertegenwoordiging van de minderjarige in juridisch opzicht

13.2 Mentor

De mentor heeft een belangrijke rol op school. Hij begeleidt de klas als groep en houdt de ontwikkeling van de individuele leerling in de gaten. Huiselijke problemen die doorwerken in het schoolwerk, lessen die niet functioneren, leerlingen die correctie of stimulatie behoeven, conflicten die moeten worden opgelost, communicatie met de ouders, organisatie rondom bepaalde evenementen; kortom hij is de aangewezen persoon voor allerlei grote en kleine kwesties in en rond de klas en de individuele leerling. Als het specifiek om leerling-zorg gaat, dan zijn de taken van de mentor:

- hij/zij bewaakt de studievoortgang van de leerlingen
- bewaakt de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen

- signaleert afwijkend gedrag in de vorm van teruglopen of achterblijven van de prestaties, absentie, disfunctioneren ed.
- onderneemt actie richting de leerling na het signaleren van afwijkend gedrag
- stelt een hulpvraag op voor zijn/haar zorgleerlingen
- stelt samen met het zorgteam een OPP op voor de zorg leerling en voert het uit
- informeert docenten, afdelingsleider , zorgteam en ouders
- draagt zorg voor het groepsproces binnen zijn/haar klas en ondersteunt de zorgleerlingen binnen zijn groep
- kan in bijzondere gevallen de zorg leerling aan het zorgteam overdragen

13.3 Afdelingsleider

Er is een aparte afdelingsleider voor de mavo klassen 7-10, eentje voor havo/vwo klassen 7-9, en een voor de klassen in de bovenbouw havo/vwo 10-12.

De afdelingsleider heeft de volgende eindverantwoordelijkheid die met de zorg rond de leerlingen binnen hun bouw samenvallen, die in de uitvoering kan worden gedelegeerd aan de jaarlaagcoördinator :

- hij/zij houdt toezicht op werkprocessen, pedagogisch klimaat en studievorderingen.
- coördineert en controleert de verwijdering uit de les
- ondersteunt de mentoren en vakleerkrachten
- heeft binnen het team de eindverantwoordelijkheid

13.4 Remedial Teacher

- coördineert de screening van de zevende klas
- begeleidt leerlingen bij leerachterstanden
- begeleidt leerlingen met dyslexie of andere leerproblemen
- informeert en adviseert vakleerkrachten, mentoren en coördinatoren
- verwijst zo nodig naar het zorgteam
- zorgt voor aanschaf en beheer van materiaal voor remedial teaching

13.5 Trajectbegeleider

- Het verzorgen van de opvang van de trajectgroepleerling
- Het eventueel opvangen van trajectleerlingen tijdens pauzes
- Begeleiden van huiswerkaanpak voor trajectgroepleerlingen
- Het verzorgen van begeleidingsgesprekken
- Het opstellen, evalueren en bijstellen van OPP
- Informatie overdragen aan de zorgcoördinator
- Het coachen van docenten
- Het geven van pedagogische, didactische en organisatorische adviezen
- Het observeren in de klassensituatie
- Het voeren van ondersteunings-, voortgangs- en evaluatiegesprekken met alle betrokkenen
- Voorlichting en advisering naar de medewerkers OP en OOP
- Het onderhouden van contacten met de ouders/verzorgers van de leerling

13.6 De zorgcoördinator

Coördineert de werkzaamheden in het kader van de leerlingbegeleiding en zorgactiviteiten door:

- het bewaken van het proces van leerlingbegeleiding en zorgactiviteiten;
- het organiseren en voorzitten van overleg tussen leraren, gespecialiseerde ondersteuners en zorgteam; het doorsturen van leerlingen naar interne zorgspecialisten en het zo nodig verwijzen naar externe instanties op onderwijsgebied;
- het doen van voorstellen aan de schoolleiding om (dreigende) problemen of misstanden binnen de schoolorganisatie te voorkomen of op te heffen;
- het bespreekbaar maken en afstemmen van OPP's in overleg met leraren, gespecialiseerde ondersteuners en eventueel andere belanghebbenden;
- het zorgdragen voor de globale planning (tijdpad) en coördinatie van diverse onderzoeken in het kader van zorg aan leerlingen;
- het vastleggen van afspraken voor het plannen van evaluatiegesprekken en het bewaken van de voortgang;
- het zorgdragen voor externe doorverwijzing van leerlingen en terugkoppeling ervan;
- het participeren in projecten gericht op (preventief) zorgbeleid ten behoeve van specifieke leerlingengroepen
- ziet toe op de registratie van gegevens rond de zorg van leerlingen in het leerlingvolgsysteem
- neemt initiatieven op het gebied van scholing rond de zorg
- neemt deel als voorzitter aan het ZT en ZAT
- zit in de aannemecommissie bij de intake van (zorg)leerlingen
- neemt deel aan de vergadering van zorgcoördinatoren van het Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland en met die van de collega vrijescholen in het land.

13.7 De schoolarts

De schoolarts is een GGD-arts die zitting heeft in het ZAT. Voordat een leerling besproken wordt in het ZT of ZAT heeft de schoolarts, bij toestemming van de ouders, een gesprekje met de leerling. Aan de hand van dat gesprek met de leerling en de informatie van school adviseert hij het ZT of ZAT voor de te nemen acties. Zijn verslag belandt in het zorgdossier van de leerling en wordt aan de ouders en mentor kenbaar gemaakt.

13.8 De vertrouwenspersonen

Als een leerling zich niet veilig voelt of met iemand in vertrouwen over vragen of zorgen wil praten kan hij naast contact opnemen met zijn mentor ook met de intern vertrouwenspersonen spreken.

13.9 Decaan

Adviseert met betrekking tot bepaling van onderwijssoort, profielkeuze, keuze van vervolgopleiding, beroepskeuze en stages.

13.10 Verzuimcoördinator

Houdt het geoorloofd en ongeoorloofd verzuim bij van de leerlingen, informeert de mentor en zorgcoördinator in bij oplopend verzuim en schakelt zo nodig leerplicht in bij hoog verzuim.

13.11 Omgangskoördinator

De taak van de omgangskoördinator bevat zowel lesgeven aan klassen over gezonde omgangsvormen in de klas, coördineren van de aanpak of mediëren in ruzies tussen leerlingen.

De omgangskoördinator is vooral bezig met de preventie ten aanzien van pestgedrag en de stimulering van positieve groepsvorming.

13.12 De coaches

De coaches begeleiden docenten met een coachvraag en standaard docenten die nieuw zijn aan onze school. De coaches kunnen ook meewerken aan een aanpak om het gewoonteleven van een klas gezonder te maken.

14 Bijlagen

- 1: Dyslexie beleid en dyslexie protocol
- 2: Aanmeldformulier ZT/ZAT
- 3: Ondersteuningsprofiel RSC
- 4: OPP
- 5: Meldcode huiselijk geweld
- 6: MDO-format intern gebruik

Bijlage 1: Dyslexiebeleid en dyslexieprotocol

Dyslexiebeleid Rudolf Steiner College Haarlem 2018-2019

Doel:

Een transparant beleid; ondersteunend waar nodig maar met streven naar het vergroten van de zelfstandigheid van de dyslectische leerling.

Dyslexie:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren van en het accuraat en/vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.

Dyslectische leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben vaak problemen met:

- lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands en in de moderne vreemde talen;
- het snel en accuraat lezen van teksten bij alle vakken;
- het snel en accuraat spellen bij functioneel schrijven bij alle vakken.

Uitgangspunten:

- Leerlingen en ouders zijn goed op de hoogte van de mogelijkheden binnen de RSH t.a.v. de dyslectische leerlingen.
- Docenten weten wat ze kunnen betekenen voor de dyslecten en passen in overleg met de remedial teacher en de mentor compenserende maatregelen toe.
- Het dyslexiebeleid is vormgegeven volgens onderstaand model uit Masterplan Dyslexie2)

Niveau 1: begeleiding binnen klassenverband

Niveau 2: specifiek op de dyslecticus afgestemde begeleiding

Niveau 3: remedial teaching

Niveau 4: behandeling extern
(kosten voor ouders)

Niveau 5: behandeling in
speciale
onderwijsvoorziening

- 1) Bron: Henneman, Kleijnen, Smits, Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, Deel 1, Achtergronden, beleid en implementatie, 's-Hertogenbosch 2004
- 2) Bron: Henneman, Kleijnen, Smits, Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, Deel 2, Signalering, diagnose en begeleiding, 's-Hertogenbosch 2004

Beleid niveau 1:

- Docent heeft dyslexielijst uitgesplitst naar vorm van dyslexie.
- Elke dyslectische leerling heeft een dyslexiepas met daarop de vorm van dyslexie, voor die leerling passende faciliteiten en compenserende maatregelen.
- Docenten hebben kennis over dyslexie.
- Docenten beschikken over de vaardigheid om in hun les rekening te houden met de dyslecten.
- Docenten beschikken over de vaardigheid om dyslectische leerlingen tips te geven m.b.t. hun vak.
- De compenserende en dispenserende regelingen zijn duidelijk voor docenten en leerlingen; de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgcoördinator.
- Iedere nieuwe leerling met dyslexie heeft aan het begin van het schooljaar een gesprek met RT'er om af te stemmen wat de struikelblokken zijn op school en waar compenserende of dispenserende maatregelen op hun plaats zijn. Onderwerpen die tijdens dit gesprek aan de orde kunnen komen zijn:
  - Kennismaking met de leerling.
  - Waar is de leerling goed in?
  - Waar heeft de leerling moeite mee?
  - Wat zijn hobby's van de leerling?
  - Wanneer is er dyslexie vastgesteld?
  - In welke vorm is er sprake van dyslexie?
  - Heeft de leerling extra hulp gehad op de basisschool?
  - Gebruikt de leerling al hulpmiddelen/trucjes/software?
  - Wat zijn de verwachtingen van de leerling naar het VO m.b.t. begeleiding?
  - Is de leerling gemotiveerd om zich extra in te zetten?
  - Welke ideeën voor begeleiding heeft de leerling zelf?
- Een korte weergave van dit gesprek en een beknopt begeleidingsplan komt in het dossier van de leerling.
- Iedere dyslectische leerling die een eerste gesprek gehad heeft, evalueert bij aanvang van het nieuwe schooljaar het oude begeleidingsplan met de RT'er. Aan de hand van de evaluatie wordt een nieuw begeleidingsplan opgesteld en eventueel de dyslexiepas met compenserende of dispenserende maatregelen aangepast.
- Een door de RT'er geselecteerd groepje dyslectische leerlingen krijgt uitleg over het gebruik van compenserende software, online overhoorprogramma's, etc.
- RT'er stelt per vakgebied tips voor de leerling op voor in de klas.
- Aan het begin van het schooljaar wordt er een ouderavond georganiseerd voor ouders van dyslectische leerlingen hen te informeren over het beleid van onze school t.a.v. dyslexie.
- Er wordt een informatiebrochure over dyslexie en dyslexiebeleid gemaakt.

Beleid niveau 2:

- Dyslectische leerlingen zitten in de klas bij voorkeur naast een niet dyslectische leerling zodat de een de ander kan helpen door bijvoorbeeld samen te lezen.

- Voor de dyslectische leerlingen gelden compenserende faciliteiten in overleg met mentor en RT'er:
  - Lesstof, vragen en opdrachten op stencil aanbieden
  - Periodeschriften en schrijfopdrachten mogen getypt worden ingeleverd.
  - Vergroot lettertype bij proefwerken
  - Gebruik van spellingkaart
  - Extra tijd voor proefwerken, so's
  - Laptop in de klas
- Leerlingen leren thuis compenserende software te gebruiken (RT)
- Docenten hanteren bij alle vakken bij beoordelingen voor dyslectici de maatregelen volgens de dyslexiepas, zoals:
  - Voor klas 7,8,9 telt spelling niet mee in het cijfer en fonetisch geschreven woorden gelden als een goed antwoord.
  - Voor klas 10,11,12 is bij de beoordeling inzichtelijk hoe zwaar de spelling meetelt in het cijfer.

Beleid niveau 3: (Wanneer de maatregelen op niveau 1 en 2 onvoldoende zijn)

- Leerlingen kunnen op spreekuur komen wanneer zij vragen hebben over dyslexie en de lespraktijk.
- Leerling krijgt begeleiding van RT'er, afhankelijk van de situatie voor 5 tot 7 keer.
- RT'er geeft in overleg met mentor extra oefening mee naar huis.
- RT'er verwijst eventueel naar externe instantie wanneer meer hulp nodig blijkt. Dat traject is op kosten van de ouders.

Screening

Elke leerling wordt voor de herfstvakantie in de 7e-klas op school gescreend op dyslexie door de RT'er, met een klassikaal afgenomen zinnendictee en een leestoets. De mentor wordt binnen drie weken door de RT'er voorzien van de screeningsresultaten met het verzoek de ouders hierover te informeren. Leerlingen die volgens dit onderzoek tot de risicogroep behoren volgen op school tussen de herfst- en kerstvakantie een zeven weken durende interventie op het gebied van taal en spelling. Naar aanleiding van deze signaleringstoetsen, dossieronderzoek en interventie kan aan de ouders worden geadviseerd om hun kind te laten onderzoeken op dyslexie.

Indien de ouders dit advies opvolgen neemt een extern onderzoeksbureau het dyslexieonderzoek af. De kosten van het onderzoek zijn voor rekening van de ouders. Wanneer dyslexie wordt vastgesteld ontvangt de leerling een officiële dyslexieverklaring.

Dyslexieprotocol Rudolf Steiner College Haarlem

Afspraken op klassenniveau:

- De docent heeft toegang tot de dyslexielijst uitgesplitst naar aandachtspunt.
- Elke leerling met dyslexie heeft een faciliteitenpas voorzien van naam en foto. Op de achterzijde van deze pas staat aangegeven voor welke faciliteiten de leerlingen op grond van de dyslexieverklaring en bijbehorend onderzoeksverslag in aanmerking komt.
- **Extra tijd** alléén voor leerlingen met dyslexie bij proefwerken en so's:
Tijdens een les van 45 minuten duurt de toets maximaal 35 minuten en krijgen de leerlingen met dyslexie 10 minuten extra tijd.
Tijdens een les van 90 minuten duurt de toets maximaal 70 minuten en krijgen de leerlingen met dyslexie 20 minuten extra tijd.
Voor een so krijgt een leerling met dyslexie 5 minuten extra tijd.
NB: Mocht het niet mogelijk zijn tijdverlenging te bieden is het ook mogelijk de opgaven voor leerlingen met dyslexie te verminderen.
- In alle groepen kan wegens **spellingfouten** een aftrek van maximaal 1 punt (op een schaal van tien) plaatsvinden. Het is aan de docent om op grond van redelijkheid en billijkheid vast te stellen in welke mate deze aftrek wordt toegepast.
Uitzondering: die opgave die uitsluitend spelling beoogt te toetsen.

Afspraken per leerling:

- Lesstof, vragen en opdrachten getypt aanleveren (lettertype verdana, 12 is aan te bevelen)
- Leerling mag in overleg met de docent **een foto** van het bord maken waar de lesstof op genoteerd is.
- Periodeschriften en schrijfoopdrachten mogen thuis getypt worden op een computer/laptop. Wel altijd geprint werk mee naar school, zodat het kan worden gecontroleerd of nagekeken.
- Gebruik van een **laptop** voor het maken van een toets kan worden toegestaan door de zorgcoördinator na overleg met RT'er en de mentor.
- Gebruik van goedgekeurde **regelkaart** bij toetsen.
- Leerling krijgt geen **onverwachte voorleesbeurten**.
- Recht op **verlengde instructie**.
- Schoolexametoetsen (bv tekstbegrip) mondeling afnemen of met gebruik van een voorleesprogramma (daisyspeler / L2S).

Procedure:

- Iedere nieuwe leerling met dyslexie heeft aan het begin van het schooljaar een gesprek met RT'er om af te stemmen wat de struikelblokken zijn op school en waar compenserende of dispenserende maatregelen op hun plaats zijn.
- Iedere leerling met dyslexie die een eerste gesprek gehad heeft, evalueert bij aanvang van het nieuwe schooljaar de oude faciliteitenpas met de RT'er.
- Een door de RT'er geselecteerd groepje dyslectische leerlingen krijgt uitleg over het gebruik van compenserende software, online overhoorprogramma's, etc.
- De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor compenserende en dispenserende maatregelen. Zij treedt daarbij in overleg met de RT'er en de mentor.

Bijlage 2: **Aanmelding ZT/ZAT Rudolf Steiner College**

<p>Datum: Leerling: Geboortedatum: Woonplaats: Klas: Mentor: Wat is de hulpvraag:</p>	<p>Wat is er al gedaan en wat waren daarvan de resultaten?</p>
<p><u>Bevorderende leerlingkenmerken¹:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Beschikt over voldoende leervermogen ☐ Is gemotiveerd ☐ Heeft zelfvertrouwen ☐ Gaat goed om met tegenslagen ☐ Heeft goede concentratie ☐ Is creatief ☐ Is flexibel ☐ 	<p><u>Belemmerende leerlingkenmerken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Onvoldoende leervermogen ☐ Niet gemotiveerd ☐ Weinig zelfvertrouwen ☐ Faalangstig ☐ Snel gefrustreerd ☐ Snel afgeleid ☐ Is negatief ☐ Heeft wisselende stemming ☐ Moeite met contact maken ☐ ...
<p><u>Bevorderende onderwijsgevende kenmerken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Leerkracht heeft goede band met leerling. ☐ 	<p><u>Belemmerende onderwijsgevende kenmerken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Leerkracht weet niet (meer) hoe de leerling te begeleiden. ☐ De didactische werkvormen zijn niet op de II afgestemd. ☐ Leerkracht heeft een slechte relatie met de II. ☐ .....
<p><u>Bevorderende gezinskenmerken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ouders onderkennen het probleem van de II. ☐ Ouders bieden structuur en regelmaat ☐ Ouders hebben geen materiele of sociaal-emotionele problemen die de ontwikkeling van de II belemmeren. ☐ Ouders staan positief t.o. school ☐ ... 	<p><u>Belemmerende gezinskenmerken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ouders onderkennen het probleem van hun kind niet. ☐ Ouders bieden onvoldoende structuur en regelmaat. ☐ Ouders hebben materiele of sociaal-emotionele problemen die de ontwikkeling van de II belemmeren. ☐ Ouders staan negatief tegenover school ☐ ...

¹ Graag aanvinken of **vet** maken wat van toepassing is.

<u>Bevorderende sociale en materiele kenmerken:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ LI voelt zich veilig in de klas ○ Het lokaal en meubilair is passend voor de II ○ ... 	<u>Belemmerende sociale en materiele kenmerken:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ LI voelt zich niet veilig in de klas ○ De lessen vragen te veel inademen van de leerling en geven te weinig uitademing ○ De leertijd is te kort voor de II ○ Het niveau is te hoog voor de II ○ ...
<u>Bevorderende taakkenmerken:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ De grootte en de complexiteit van de taak zijn afgestemd op de II ○ De II voldoet aan de voorwaarden voor het uitvoeren van de taak ○ De II heeft goed zicht op eigen functioneren ○ ... 	<u>Belemmerende taakkenmerken:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ De grootte en de complexiteit van de taak zijn niet afgestemd op de II ○ De leerling voldoet niet aan de voorwaarden voor het uitvoeren van de taak. ○ De leerling heeft slecht zicht op eigen functioneren ○ ...
<p>Wat heeft de leerling nodig om op onze school goed te kunnen functioneren? (aan vaardigheden, ondersteuning, dispensatie, thuissituatie, ...)</p>	

Toestemming ouders voor inbrengen in het ZAT:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 3:

Ondersteuningsprofiel Rudolf Steiner College Haarlem.

Adres: Engelandlaan 2

Telefoon: 023-5361378

Naam en functie van de invuller: Renate van der Pol, Zorgcoördinator

Onderwijstypen: vwo/havo/mavo

- **lwoo ja**

Aantal leerlingen bij benadering: 900

Visie op het pedagogisch-didactisch klimaat (korte samenvatting):

Als school willen wij kinderen op een aangename manier naar hun volwassenheid begeleiden. Afgezien van de lesstof die ze naar een prima diploma leidt, geven wij ze veel sociale bagage mee en werken wij aan een gezond oordeelsvermogen.

Ons streven is dat de leerlingen de school verlaten als vrij denkende en zich vrij voelende mensen met de door hun zelf ontwikkelde idealen.

Wij werken met leerlingen volgens een vast dagritme: startend met periodeonderwijs, waarin de leerlingen drie weken achter elkaar elke dag twee uur hetzelfde vak krijgen en daarna een afwisselend programma met vak lessen, die veel aandacht besteden aan leren met het hoofd, hart en handen.

Dit principe wordt versterkt door een breed aanbod van vakken met aandacht voor de brede ontwikkeling van kinderen. Voorbeelden van vakken in ons curriculum: metaalbewerking (koper, ijzersmeden), tuinbouw, drama, koor, hout en etsen.

Een van onze pedagogische uitgangspunten is dat leerlingen bij ons niet blijven zitten, maar doorstromen naar een onderwijsniveau dat bij ze past. Wij vinden het belangrijk dat de leerlingen met leeftijdgenoten in de klas zitten.

Wij bieden, vanuit de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling gezien, intern of in samenwerking met ketenpartners:

1. samenwerking met ouders en informatie naar de ouders bij zorgtoewijzing

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

Er is sprake van educatief partnerschap met ouders. Ouders worden vroegtijdig betrokken na signalering en bij interventies. Ouders hebben ook informatieplicht; zij weten, bijv. uit de schoolgids, wat van hen verwacht wordt op het gebied van informatieverstrekking naar de school. Het uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering voor elkaars deskundigheid.

Daarnaast bieden wij:

X de school betreft ouders bij het opstellen van een Ontwikkelingsperspectief (voorheen 'handelingsplan' genoemd) van de leerling

X een beschrijving in het schoolplan van wat de ouders van de school mogen verwachten

een beschrijving in het schoolplan van wat de school van ouders verwacht ??

- eigen aanbod van de school: .....

In ontwikkeling is:

-
-

2. zorg voor een veilig schoolklimaat, zowel voor leerlingen als voor medewerkers

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

De school waarborgt actief een sociaal en veilig klimaat. Daartoe zijn ten minste aanwezig: een verzuimregistratie en verzuimcoördinator, pestprotocol, vertrouwenspersoon, convenant veilige en leefbare school en meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Daarnaast bieden wij:

- X gedragsafspraken voor de leerlingen
- X gedragsafspraken voor de medewerkers
- X een integraal (op elkaar afgestemd) verzuim-, veiligheids- en ondersteuningsbeleid
- X veiligheidscoördinator
- brugklasassistenten
- X vignet 'de gezonde school'
- X eigen aanbod van de school: leerlingmediation en sociale omganglessen waarin Rots en Water en Meidenvenijn een plaats hebben.

In ontwikkeling is:

-
-

3. (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken, die gericht zijn op sociale veiligheid en cognitieve ontwikkeling en ondersteuning

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

Er zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar gericht op zowel leren als gedrag. Zo is er voor leerlingen die dit nodig hebben sociale vaardigheidstraining of faalangstreductietraining beschikbaar.

Daarnaast bieden wij:

- X aparte lwoo-klassen
- X afspraken over de lesstructuur en het klassenmanagement
- X de school heeft rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners vastgelegd
- X de medewerkers kunnen ondersteuningsvragen vroegtijdig signaleren
- X expertise op het gebied van handelingsgericht werken
- X het maken van Ontwikkelingsperspectieven (voorheen: handelingsplannen)
- X expertise (kennis en aanpak) m.b.t. AD(H)D/ ASS/ psychiatrische problematiek
- PBS (Positive Behaviour Support)
- X teamaanpak op gedrag in de klassensituatie
- kennis over andere culturele achtergronden

- X elke leerling heeft een eigen eerste aanspreekpunt (mentor)
- X vertrouwenspersonen
- brugklasassistenten
- X mediation
- X mediation door leerlingen
- X keuzebegeleiding
- X huiswerkbegeleiding
- X aandacht voor schoolse vaardigheden
  - agendabeheer/ huiswerkvaardigheden/ tas inpakken enz.
- X aandacht voor sociaal-emotionele schoolvaardigheden
  - samenwerken/ keuzes makes/ op tijd komen enz.
- training voor kinderen van gescheiden ouders
- X handschriftcursus
- cursus 'slimmer leren'
- rouwverwerking
- X traject bij metaalbewerking, op de tuin of bij boetseren als coaching traject voor de leerling
- kanjertraining
- school's cool
- X eigen aanbod van de school: meiden venijn- en rots en watertraining

In ontwikkeling is:

-
-

4. preventieve ondersteuning en curatieve zorg die de school (samen met ketenpartners) kan bieden

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

De school geeft (samen met ketenpartners) inhoud aan preventieve en curatieve ondersteuning door middel van

- interventies van schoolmaatschappelijk werk
- integrale aanpak ziekteverzuim
- adequate communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol

Een zorgcoördinator coördineert bovenstaande en andere activiteiten. De school neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (bijv. ZAT). Hierin wordt handelingsgericht samengewerkt met als doel de deelname van de leerling aan het reguliere onderwijs.

Daarnaast bieden wij:

- een schoolpsycholoog
- X intern zorgteam (doorhalen wat niet van toepassing is)
- een counselor
- X de school evalueert jaarlijks met de ketenpartners de inzet en opbrengst van de ondersteuning en begeleiding en het overleg
- X gespecialiseerde ondersteuning op het gebied van
- X schoolse vaardigheden/ werkhouding

- X gedrag
- X sociaal-emotionele ontwikkeling
- X voorlichting in de klas door ketenpartners
- X ondersteuning aan leerlingen met verslavingsproblematiek, namelijk contact met Brijder en CJG voor passende hulp
- eigen aanbod van de school:

In ontwikkeling is:

- samenwerking met orthopedagoog aan school

5. differentiatie

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

Docenten voldoen aan de competenties van SBL².

Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen op het gebied van o.a.

- verschillende leerstijlen
- meer of minder dan gemiddelde cognitieve mogelijkheden (verrijkingstof, bijles enz.)
- specifieke psychologische of sociaal-emotionele kenmerken
- dyslexie en dyscalculie: de school heeft passende materialen en methodieken voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie. In het dyslexie/dyscalculieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie of dyscalculie

Daarnaast bieden wij:

- X deskundigheidsbevordering aan docenten
- X hulplussen / remedial teaching
- motorische remedial teaching
- X dyslexiekaarten/ voorgelezen proefwerken/ laptops in de klas voor de lwoo-klas (doorhalen wat niet van toepassing is)
- "flipping the classroom" (online instructie)
- X eigen aanbod van de school: RT in de klas in de lwoo-klassen

In ontwikkeling is:

- dyscalculiebeleid
- aandacht voor leerlingen die hoger-begaafd zijn.

6. wijze van overdracht

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

Bij leerlingen met extra onderwijs- of ondersteuningsbehoefte en bij afstromende leerlingen vindt altijd een "warme" (=uitgebreide mondelinge) overdracht plaats. Hierbij gaat het om doorlopende leer- en zorglijnen, waarvan het IOP een onderdeel is. Het betreft zowel de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs als de overstap van de ene vo-school naar de andere vo-school en de doorstroom naar het mbo/ hbo/ wo.

² die competenties zijn: interpersoonlijk, pedagogisch, vakinhoudelijk, didactisch, organisatorisch competent, competent in het samenwerken met collega's en met de omgeving, competent in reflectie en ontwikkeling

Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, aangevuld met mondelinge informatie bij de warme overdracht en informatie van ouders.

Daarnaast bieden wij:

- X ouders worden tijdig betrokken bij de overdracht van leerlingen
- X lesobservatie op de school van herkomst
- X eigen aanbod van de school:
  - Rondleidingen voor geïnteresseerde groepen 8
  - spreekuur voor ouders.

In ontwikkeling is:

-
-

7. registratie in een leerlingvolgsysteem

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

De school beschikt over een beveiligd digitaal systeem, waarin gegevens over de leerlingen beschikbaar zijn voor de medewerkers en (deels) voor de ouders. Het is een middel dat wordt ingezet om het handelingsgericht werken te ondersteunen, met als functies dossieropbouw en communicatie. In het leerlingvolgsysteem worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte, ontwikkeling en vorderingen van de leerling, interventies en geboden ondersteuning, verzuim en incidenten en samenwerking met ouders vastgelegd. Docenten en andere professionals zorgen dat zij bekend zijn met de inhoud van het leerlingvolgsysteem.

De school registreert de resultaten van ingezette acties en beoordeelt de effectiviteit en het rendement ervan.

Met behulp van het leerlingvolgsysteem worden systematisch de uitstroom- en afstroomgegevens van de school bijgehouden.

Daarnaast bieden wij:

- X (digitale) inzage in het leerlingvolgsysteem voor ouders/verzorgers: alle cijfers in de bovenbouw
- eigen aanbod van de school: .....

In ontwikkeling is:

- breder inzetten van Magister (registratie/logboek)

8. fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig zijn afgestemd op leerlingen met fysieke beperkingen en langdurig zieke leerlingen, bijv. aangepaste roosters en het thuis aanleveren van werk.

Daarnaast bieden wij:

- X rolstoeltoegankelijkheid
- X invalidentoilet
- X lift
- digitale leeromgeving
- eigen aanbod van de school: .....

In ontwikkeling is:

-
-

9. een protocol voor verpleegkundige en medische handelingen

Basisondersteuning Zuid-Kennemerland:

Er is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen mogelijk en onmogelijk zijn, bijv. medicijnverstrekking, diabetesinjecties.

Daarnaast bieden wij:

- X ondersteuning aan leerlingen met een chronische ziekte
- ondersteuning aan leerlingen met beperkt zicht , namelijk ...
- ondersteuning aan leerlingen met beperkt gehoor, namelijk ...
- ondersteuning aan leerlingen met beperkte motoriek/ fysieke ontwikkeling, namelijk...
- eigen aanbod van de school: .....

In ontwikkeling is:

-
-

Trajectvoorziening:

Hieronder volgt een korte beschrijving van de wijze waarop wij de trajectvoorziening op onze school vormgeven:

Het doel van de trajectbegeleiding is dat de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zo veel mogelijk passend les krijgen in de klas. De trajectbegeleider coacht de leerlingen, de docenten en houdt de ouders regelmatig op de hoogte van de afspraken. De vorm van de begeleiding voor de leerlingen en docenten kan wisselen, afhankelijk van de vraag. Tot de mogelijkheden behoren: lesbezoeken, aparte begeleiding (buiten de lessen om) op gedrag of leren leren/ structuur aanbieden, time-out plek bieden. De begeleiding zal altijd planmatig gebeuren. Doel van deze ondersteuning is ook dat de docenten meer handelingsbekwaam worden gemaakt, door de coaching van de trajectbegeleider en dat de ouders expliciet betrokken worden in de begeleiding op school.

rscollege.nl

RUDOLF STEINER COLLEGE

Engelandlaan 2 2034 NA Haarlem
023 - 536 13 78 info@rscollege.nl

15 ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF RUDOLF STEINER COLLEGE HAARLEM

16 STARTBLAD

17 ALGEMENE GEGEVENS

Naam					Geslacht	
Klas + niveau						
Geboortedatum						
BSN						
Adres						
Postcode en woonplaats						
Ouderlijk gezag						
Telefoonnummer	Thuis		Moeder		Vader	
Emailadres	Moeder			Vader		
Medische gegevens						
OPP opgesteld door						

18 ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF (DEEL 1)

19 REDEN VOOR ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

☐	Zonder extra ondersteuning op didactisch gebied gaat de leerling het verwachte/gewenste uitstroomniveau niet halen
☐	Zonder extra ondersteuning m.b.t. sociaal-emotionele problematiek gaat de leerling het verwachte/gewenste uitstroomniveau niet halen
☐	Zonder specifieke aanpassingen en/of ondersteuning voor fysieke problematiek kan de leerling niet deelnemen aan het onderwijs
Beginsituatie (reden aanmelding)	

20 RELEVANTE BETROKKEN INSTANTIES

Naam instelling	Startdatum	Contactpersoon

21 DIAGNOSTISCHE GEGEVENS

Test/onderzoek gericht op	Uitkomst	Datum

22 INTELLIGENTIE GEGEVENS

Test	Uitkomst	Datum

23 SCHOOLLOOPBAAN

Naam huidige VO-school	Huidige leerweg	Huidig leerjaar	Datum plaatsing
RSC	Vmbo-t/havo/vwo		

Naam vorige VO-school	Leerweg	Leerjaren	Datum plaatsing

Naam basisschool	Leerjaren	Beschikking	Clusterindicatie??
		☐ ☐ LWOO	☐ 1 ☐ 2

Toelichting schoolloopbaan	

Advies basisschool mbt leerweg	Vmbo-t/havo/vwo	Wens ouders en leerling mbt leerweg	Vmbo-t/havo/vwo

24 UITSTROOMPROFIEL

Datum vaststelling	Uitstroom
	MBO/HBO/WO

25 BEVORDERENDE EN BELEMMERENDE FACTOREN IN TE VULLEN DOOR MENTOR

Datum:		Bevorderende factoren	Belemmerende factoren
Didactische ontwikkeling		<ul style="list-style-type: none"> ○ Beschikt over voldoende leervermogen ○ Is gemotiveerd ○ Heeft zelfvertrouwen ○ Gaat goed om met tegenslagen ○ Heeft goede concentratie ○ Is creatief ○ Is flexibel ○ Leerkracht heeft goede band met leerling. ○ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Onvoldoende leervermogen ○ Niet gemotiveerd ○ Weinig zelfvertrouwen ○ Faalangstig ○ Snel gefrustreerd ○ Snel afgeleid ○ Is negatief ○ Heeft wisselende stemming ○ Moeite met contact maken ○ Leerkracht weet niet (meer) hoe de leerling te begeleiden. ○ De didactische werkvormen zijn niet op de II afgestemd. ○ Leerkracht heeft een slechte relatie met de II.
Sociaal-emotionele / materiele ontwikkeling		<ul style="list-style-type: none"> ○ LI voelt zich veilig in de klas ○ Het lokaal en meubilair is passend voor de II ○ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ○ LI voelt zich niet veilig in de klas ○ De lessen vragen te veel inademen van de leerling en geven te weinig uitademing ○ De leertijd is te kort voor de II ○ Het niveau is te hoog voor de II ○ ...
Fysieke ontwikkeling / taakontwikkeling		<ul style="list-style-type: none"> ○ De grootte en de complexiteit van de taak zijn afgestemd op de II ○ De II voldoet aan de voorwaarden voor het uitvoeren van de taak ○ De II heeft goed zicht op eigen functioneren 	<ul style="list-style-type: none"> ○ De grootte en de complexiteit van de taak zijn niet afgestemd op de II ○ De leerling voldoet niet aan de voorwaarden voor het uitvoeren van de taak. ○ De leerling heeft slecht zicht op eigen functioneren
Thuis (leefomgeving)		<ul style="list-style-type: none"> ○ Ouders onderkennen het probleem van de II. ○ Ouders bieden structuur en regelmaat ○ Ouders hebben geen materiele of sociaal-emotionele problemen die de ontwikkeling van de II belemmeren. ○ Ouders staan positief t.o. school 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ouders onderkennen het probleem van hun kind niet. ○ Ouders bieden onvoldoende structuur en regelmaat. ○ Ouders hebben materiele of sociaal-emotionele problemen die de ontwikkeling van de II belemmeren. ○ Ouders staan negatief tegenover school ○ ...
Wat heeft de leerling nodig om op onze school goed te kunnen functioneren? (vaardigheden, ondersteuning, dispensatie, thuissituatie, ...)			
Visie ouder(s) Visie leerling:			

26 ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Relatie leerling - docent	
Relatie leerling - lesstof	
Relatie leerling - medeleerlingen	
Relatie leerling – ouder(s)	

27 AANDACHTSPUNTEN VOOR BEGELEIDING

	Resultaten
Interventies ingezet door school	
Aanpassingen in het onderwijsprogramma	
Overige aandachtspunten	

28 ONDERTEKENING ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

opgesteld na Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met leerling en ouder(s)/verzorger(s)

Datum		
Naam en handtekening ouder(s)	Naam en handtekening leerling	Naam en handtekening zorgcoördinator/trajectbegeleider (getekend namens het bevoegd gezag van de school)

29 ONTWIKKELINGSPERSPECTIEFPLAN (DEEL 2)

Doel 1	Startdatum		Evaluatiedatum	
Beginsituatie	Doel (SMART)		Plan van aanpak	
(Tussentijdse) evaluatie				

Doel 2	Startdatum		Evaluatiedatum	
Beginsituatie	Doel (SMART)		Plan van aanpak	
(Tussentijdse) evaluatie				

30 ONDERTEKENING ONTWIKKELINGSPERSPECTIEFPLAN

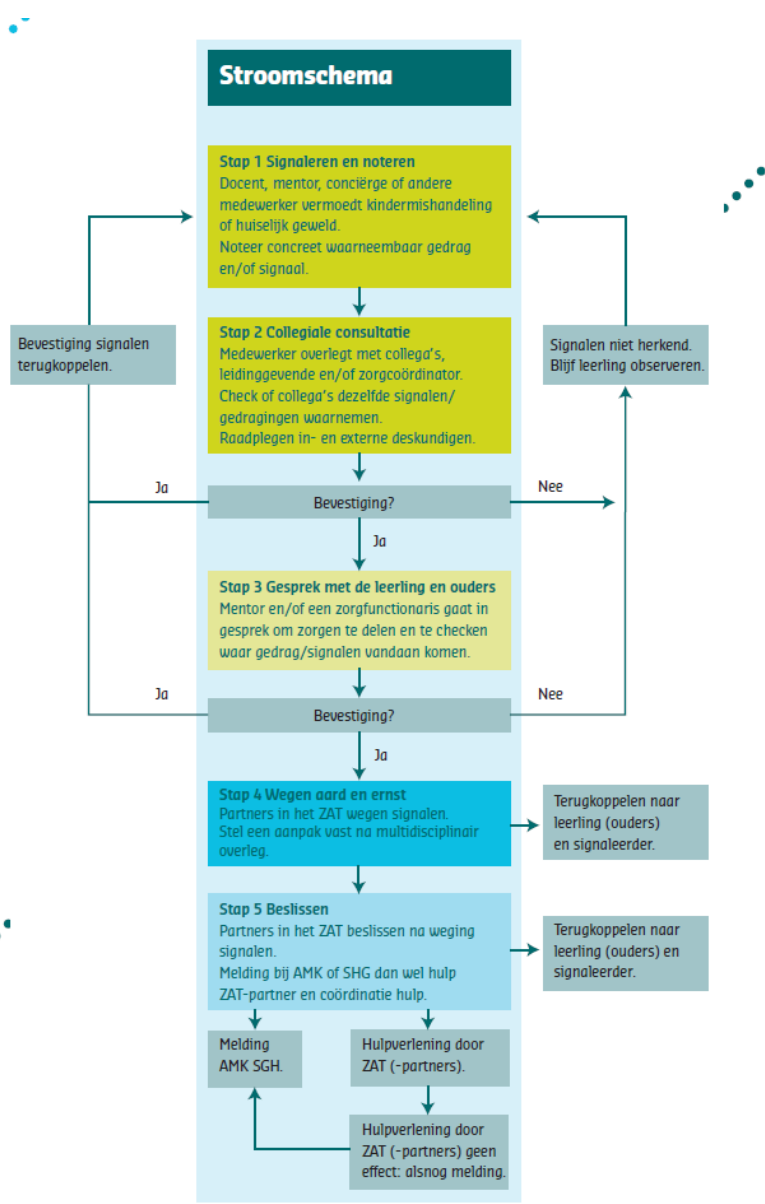
Leerling, ouder(s)/verzorger(s) en school zijn het eens met de inhoud van het ontwikkelingsperspectiefplan

Datum			
Naam en handtekening ouder(s)	Naam en handtekening leerling	Naam en handtekening zorgcoördinator/trajectbegeleider (getekend namens het bevoegd gezag van de school)	

Bijlage 8: Meldcode huiselijk geweld

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Rudolf Steiner College Haarlem
Oktober 2013

Toelichting op het stroomschema bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling**Stap 1: In kaart brengen van signalen**

Tijdens (in)formele klassenbesprekingen komen soms signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling in de thuissituatie aan het licht. De mentor breng deze signalen in kaart in het schema in bijlage 1. Beschrijf signalen zo feitelijk mogelijk. Het gaat in deze fase niet alleen om het signaleren. De vastlegging van de signalen en verder onderzoek is van groot belang. Daartoe gebruiken wij het onderstaande schema.

Nb: Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht, meld de signalen dan bij directie, conform de interne richtlijnen. Deze melding valt buiten deze meldcode.

Signalen	Informatie van derden (+bron)	Hypothesen	Gezette stappen	Besluiten
Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.	Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.	Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.	Leg ook de contacten over de signalen vast en de stappen die zijn gezet. Afweging aard en ernst.	Leg de besluiten vast die worden genomen.

Reactie van de ouders op besluit van melding (Indien van toepassing)

Stap 2: Overleg met interne experts

De mentor bespreekt de signalen met de afdelingsleider en met de zorgcoördinator. Deze laatste is de schakel van ons interne netwerk. De signalen worden door de zorgcoördinator verder besproken met deze interne experts (hulpverleners in het interne zorgteam). Zij vragen Indien nodig ook advies aan het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) of aan het SHG (Steunpunt Huiselijk Geweld). De aanvullende informatie wordt in het schema in de 2de en 3de kolom aangevuld door de zorgcoördinator, in samenwerking met de mentor.

Stap 3: Gesprek met de leerling/ouders

Gesprek met de ouder(s)

Ouders hebben normaal gesproken het gezag over het kind. Bij minderjarige kinderen (jonger dan 16) is het onze plicht om de signalen met de ouders te bespreken. Dit gesprek wordt gevoerd en voorbereid door 2 functionarissen van onze school (Wie dit moeten zijn, wordt zorgvuldig afgewogen. We streven in ieder geval naar de aanwezigheid van een mentor bij dit gesprek). Dit gesprek wordt nooit alleen gevoerd. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de leerling/ouders, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling/ouders door dit gesprek het contact met u zal verbreken.

Voor het gesprek met de ouders gebruiken wij de volgende opbouw:

Bespreek de signalen (de eerste kolom van stap 1) met de leerling/ouders.

1. leg de leerling/ouders het doel uit van het gesprek;
2. beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
3. nodig de leerling/ouders uit om een reactie hierop te geven;
4. kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen.

Maak een verslag van het gesprek met de ouders, en voeg dit toe aan het onderzoek dossier.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

In deze stap worden de signalen, het ingewonnen advies van collega's en de informatie uit het gesprek met de ouders in het ZAT besproken.

De aard en ernst van de signalen en het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling weegt met in het ZAT multidisciplinair af.

Vervolgens stelt men een afgestemde aanpak vast, gericht op de ondersteuning van de leerling, de ouders en de school. Zo nodig kan er extra onderzoek plaatsvinden, een diagnose worden gesteld en kan men het voorwerk voor indicaties voor jeugdzorg doen.

Vanuit het ZAT (waarbij de betreffende mentor aanwezig is) wordt een verslag van deze afweging in de kolom van gezette stappen genoteerd.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren (A) of melden (B)

In het ZAT overleggen de deelnemers of er gemeld wordt bij het AMK en zo ja, door welke ZAT functionaris. De verantwoordelijke schoolfunctionaris (schoolleider of zorg coördinator) bespreekt met de ouders de uitkomst van de bespreking in het ZAT.

A: (nog) niet melden

Hulp organiseren en effecten volgen

Als wij denken dat wij de leerling redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunnen beschermen, nemen wij de volgende stappen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

B: melden

Melding bespreken met leerling en ouders:

We bespreken de melding vooraf met de leerling. Als onze leerling jonger is dan 16 jaar, bespreken we dit ook met de ouders. Ook dit gesprek wordt altijd gevoerd door 2 van onze medewerkers. Het gesprek

wordt voorbereidt en er wordt verslag van gemaakt in het schema. Het gesprek bevat de volgende elementen.

1. Uitleg: Waarom zijn wij van plan om een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
2. We vragen de leerling/ouders uitdrukkelijk om een reactie;
3. In geval van bezwaren van de leerling/ouders, overleggen wij op welke wijze wij tegemoet kunnen komen aan deze bezwaren;
4. Indien het tegemoet komen niet mogelijk is, wegen wij de bezwaren af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. In onze afweging betrekken we de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
5. We doen een melding indien naar ons oordeel de bescherming van onze leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Net als in stap 3 kunnen wij van contacten met de leerling/ouders over de melding afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van ons, of die van een ander in het geding is;
- als wij goede redenen hebben om te veronderstellen dat de leerling/ouders daardoor het contact met ons zullen verbreken.

Wanneer zullen wij melden?

Als wij denken dat wij onze leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of tegen kindermishandeling kunnen beschermen (of wij twijfelen er aan of wij hier voldoende bescherming tegen kunnen bieden) melden wij ons vermoeden bij het AMK of bij het SHG.

Onze melding ondersteunen wij met een ingevuld schema 1. Bij de melding overleggen we met het AMK of SHG wat wij zelf nog kunnen doen om onze leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. (Daarbij zijn onze eigen gewoonten uitgangspunt.)

Bijlage 1: Schema ter ondersteuning van onderzoek en melding

Signalen	Informatie van derden (+bron)	Hypothesen	Gezette stappen	Besluiten
<p>Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.</p>	<p>Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.</p>	<p>Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.</p>	<p>Leg ook de contacten over de signalen vast en de stappen die zijn gezet.</p> <p>Afweging aard en ernst.</p> <hr/>	<p>Leg de besluiten vast die worden genomen.</p>

Verslag van het gesprek met de ouders (stap 3)

Reactie van de ouders op besluit van melding (Indien van toepassing)

Bijlage 2: Implementatieplan meldcode RSCollege Haarlem.

Het bevoegd gezag van het Rudolf Steiner College in Haarlem vindt het van belang dat onze medewerkers bekwaam en veilig huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen signaleren en daarvan melding kunnen doen. Het MT en de zorgcoördinator zorgen daartoe tot de volgende implementatie van de meldcode en scholing;

Bekendheid van de meldcode;

In de binnenkrant (medewerkers) en de nieuwsbrief (leerlingen en ouders) plaatsen wij een artikel met informatie over het doel en de inhoud van de meldcode. Wij plaatsen ook een digitale versie op onze website. Alle medewerkers krijgen de meldcode op papier.

In de midden- en bovenbouwvergadering wordt de meldcode geagendeerd en toegelicht aan de docenten. In een aparte bijeenkomst wordt het ondersteunende personeel voorgelicht.

Bekwaam signaleren en melden;

Door onze zorgcoördinator als vaste ondersteuning van de meldcode in te zetten, zorgen wij voor deskundige en eenduidige procesvoering. Collega's zullen in eerste instantie hun vermoedens bij haar melden.

Het team zal in eerste instantie vooral bekwaam moeten zijn in signaleren. Daartoe zullen wij eens per jaar zorgen wij voor een aanbod van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat zij voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen (en ook op peil houden) voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze meldcode gaat in op 1 augustus 2013 en wordt tweejaarlijks geëvalueerd en aangepast. (Gezien de geringe aantal meldingen die wij doorgaans doen, lijkt jaarlijks evalueren ons niet haalbaar.)

**Bijlage 3: Definitie kindermishandeling en huiselijk geweld
Vaststelling meldcode**

Definities:

Onder huiselijk geweld wordt verstaan:

(dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;

Onder kindermishandeling wordt verstaan:

iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;

Vaststelling van de meldcode:

- Het bevoegd gezag van het Rudolf Steiner College Haarlem is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van onderwijs en begeleiding voor onze leerlingen. Deze verantwoordelijkheid is zeker aan de orde in het geval dat een van onze leerlingen (vermoedelijk) te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Van onze medewerkers op basis van deze verantwoordelijkheid verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- Wij hebben daartoe deze meldcode vastgesteld. Deze meldcode ondersteunt in het nemen van stappen bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling

Haarlem augustus 2013.

Bijlage 9: MDO format intern gebruik

Vorbereiding MDO en verslag

Aanwezig:

Doel van het gesprek	•	
Eerdere afspraken	• <u>Actiepunten van:</u> Leerling: Ouders: Afdelingsleider/TB/RT/ZoCo/mentor/..:	
Wat als daar niet aan voldaan kan worden		
Huidige situatie		
Gespreksverslag	Doel van het gesprek - Reacties tijdens gesprek <u>Actiepunten voor</u> Leerling: Ouders: Afdelingsleider/TB/RT/ZoCo/mentor/..:	
Aanvullende gespreksafspraken	• •	
Voorgesteld vervolg op:		

Begrippen in dit stuk:

School	Rudolf Steiner College Haarlem
Stichting	De Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland, waar onze school deel van uitmaakt evenals het Geert Groote College in Amsterdam en de Adriaan Roland Holstschool te Bergen
Bevoegd gezag	De bestuurder van de stichting
Rector	De schoolleider van de school
Conrector	Lid van de schoolleiding, bestaande uit rector en conrector
Afdelingsleider	De leerjaarcoördinatoren klassen mavo, h/v 7- 9 en 10-12
Leerlingen	De leerlingen die staan ingeschreven op school
Personeel	Alle medewerkers die werkzaam zijn op school, in dienstverband of op vrijwillige basis, maar vallend onder de verantwoordelijkheid van de school
Docenten	Medewerkers met lesgevende taken
Mentor	Docent, aangewezen om een klas sociaal en pedagogisch te begeleiden
Leerlingbespreking	Een bespreking om een leerling beter in beeld te krijgen binnen de teamvergadering
Klassenbespreking	Een bespreking om een klas beter in beeld te krijgen binnen de teamvergadering
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
SMW	Schoolmaatschappelijk werker
ZT	Intern zorgteam
ZAT	Zorg Advies Team
LWOO	Leerwegondersteunend onderwijs
RT	Remedial teaching
OPP	Ontwikkelingsperspectiefplan
MDO	Multidisciplinair overleg
IOA	Individueel onderwijs arrangement